

Temat: Człowiek istota płciowa.

W okresie adolescencji, czyli dojrzewania, buduje się i utrwała dojrzałość płciowa nastolatka i nastolatki. Oznacza to psychologiczne poczucie przynależności do określonej płci męskiej lub żeńskiej.

Większość języków, w tym język polski, dzięki czasownikom i zaimkom określa istoty rodzaju żeńskiego czy męskiego. Mówimy: byłem, byłaś; szłam, szedłem (nie: szłem!). Słyszymy: on, ona; jej, jego itd. W ten sposób od najwcześniejszych lat dziecko spostrzega, że zarówno język, jak i kultura, w której żyje, odróżniają te dwa światy. Bardzo młody człowiek doświadcza tej różnicy między płciami, zanim jeszcze jego ciało i psychika w pełni dojrzeją do kobiecości lub męskości. Widząc małe, kilkuletnie dzieci nie mamy kłopotu ze stwierdzeniem, czy stoi przed nami „on” czy „ona”. Dzieje się tak dlatego, że już w kilka miesięcy po urodzeniu rodzice traktują dziecko jako istotę płciową. Oznacza to m.in., że córka jest np. inaczej ubierana i czesana niż syn.

Odrębność psychiczna wynikająca z różnicy płci ujawnia się już w dzieciństwie, najbardziej podczas zabaw. Większość chłopców wciela się w role policjantów czy żołnierzy. W tej sytuacji rodzice, choćby wzbranił się przed kupowaniem zabawek militarnych (pistolety, karabiny), i tak najczęściej ulegają dziecku i nabywają wymarzony czołg, raketę czy najzwyczajniejszy korkowiec. Chłopcy wolą zabawy, w których wykazują się siłą i sprawnością ruchową. Dlatego gra w piłkę nożną najbardziej im odpowiada. Dziewczynki wykazują swoją sprawność fizyczną, grając w badminton lub skacząc na skakance. Zabawy tematyczne – w dom czy szkołę, to ich ulubione zajęcia. Niewiele trzeba, aby zwykłe listki, jarzębina czy kasztany stały się smakołykami, a siedzące na stołeczku lalki i misie – uczniami.

Małe dzieci zwykle chętnie pomagają rodzicom w drobnych pracach domowych. Przyjął się pogląd, że dziewczynkę prędzej można zastać w kuchni obok mamy, a chłopca w garażu w towarzystwie taty, np. przy naprawianiu roweru. To jednak stereotyp. Wielu chłopców interesuje się przyrządzaniem potraw, komponowaniem sałatek i deserów. Potrafią zaskoczyć domowników inwencją przy organizowaniu przyjęć. Takie talenty u dziewczynek traktuje się jako coś typowego dla ich płci. Podział ról ze względu na płeć uległ jednak przeobrażeniu. Dlatego nie powinien dziwić fakt, że dziewczynka pomaga ojcu myć samochód lub odkurzać tapicerkę. I dobrze, że tak jest, ponieważ współczesność postawi przed młodymi ludźmi rozmaite obowiązki, które nie dadzą się zaszufladkować jako męskie czy żeńskie.

Gdyby dwie osoby dorosłe różnej płci ubrały się tak samo i miały takie same fryzury, a nawet makijaż, bez trudu odróżniłoby się ich płeć. Zamaskowanie płci byłoby trudniejsze niż w przypadku dzieci. Kobiety i mężczyźni różnią się nie tylko budową anatomiczno-fizjologiczną układu rozrodczego. Tych cech jest o wiele więcej. Najbardziej widoczne to: inna sylwetka i proporcje ciała, inny tembr głosu, piersi u kobiety, grdyka i zarost twarzy u mężczyzny.

Płciowość związana jest także z ludzką psychiką. Kobiety inaczej niż mężczyźni postrzegają i przeżywają świat. Uważa się, że mężczyźni są bardziej nastawieni na zdobywanie i współzawodnictwo. Kobiety zaś są bardziej skłonne do współpracy i negocjowania. Trzeba jednak podkreślić, że sztywny podział na cechy męskie i żeńskie nie sprawdza się. Spotykamy przedsiębiorcze, dynamiczne w swoich dążeniach oraz działaniach kobiety i mężczyzn o przeciwnych cechach. Niemniej są dziedziny życia, w których predyspozycje kobiet i mężczyzn odgrywają istotną rolę, np. przy wyborze zawodu. Górnik, hutnik czy marynarz to – zawody wybierane przez mężczyzn, aczkolwiek niektóre kobiety podejmują zawody męskie. Typowo kobiece zajęcia, ale również nie zawsze, to: pielęgniarstwo czy pedagogika przedszkolna.

Życie osobiste dwojga ludzi staje się bogatsze dzięki różnicom, jakie do ich świata wprowadzają mężczyzna i kobieta. Współcześnie mogą oni wymieniać się rolami (kobieta może utrzymywać rodzinę, a mężczyzna zajmować się dziećmi) i nie oznacza to, że będą w tych zamienionych rolach gorsi. Będą jednak bez wątpienia inni. Ludzkie działania są naznaczone różnicą wynikającą z płci. Wielu ludzi uważa, że ten podział jest niesprawiedliwy. Owszem, w różnych kulturach i przez wiele stuleci traktowano kobiety jako gorsze od mężczyzn. Teraz jednak nikt nie ma wątpliwości, że są to równoprawne, równorzędne osoby.

Zadanie

Zrób listę domowych obowiązków w rodzinie i zaznacz literą (K) te, które wykonuje zazwyczaj kobieta, literą (M) zadania, które wykonuje mężczyzna. Będą też takie zajęcia, które wykonują oboje – te zaznacz literami (K) i (M).